

ІСПАНСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лук'янова Альона Ігорівна

аспірант

Національний педагогічний університет

імені Драгоманова

м. Київ, Україна

Запозичення - процес, що передбачає перенесення одиниці іноземної мови(слова, морфеми, синтаксичної конструкції тощо) у мову-реципієнт внаслідок культурно-мовних контактів. Запозичення асимілюються у системі запозичуваної мови і часто засвоюються нею настільки, що представники мовної спільноти не помічають іноземне походження подібних слів і виявляють це явище лише за допомогою етимологічного аналізу. Є два шляхи виникнення запозичених слів у мові[1].

По-перше, це усний шлях, що виникає за рахунок комунікації двох народів, які спілкуються різними мовами, результатом чого є запозичення назв об'єктів культури та побуту. У такому випадку лексичні одиниці швидше повністю засвоюються у мові, іноді модифікуючись, підлаштовуючись під фонетичні, морфологічні, граматичні особливості мови-реципієнта.

По-друге, це письмовий, або книжний шлях, коли запозичення іноземних слів з іншомовних текстів відбувається при перекладі цих текстів рідною мовою. Тут слова довше зберігають свої фонетичні, орфографічні, граматичні та інші особливості. Поняття запозичення тісно пов'язане з поняттям лакунарності, з терміном, який часто використовується лінгвістами та філологами при розгляді явищ розбіжності у мовах та культурах. Поняття “лакуна” походить від латинського “lacuna”, тобто. “поглиблення, западина, провал, порожнина”, і згодом від французького “lacune” “порожнеча, пролом”. Лакунарність(лексична лакунарність), ситуація, при якій для лексичної одиниці з однієї мови неможливо підібрати повний аналог в іншій мові, часто

призводить до когнітивного дисонансу і становить труднощі перекладу. При тісних культурних, торгових, геополітичних відносинах неексиденційна лексична одиниця, представлена у мові-реципієнті лакуною, заповнюється запозиченням. У сучасному американському варіанті англійської існує безліч запозичень з іспанської мови[1].

Перші іспанські запозичення відносяться до епохи Великих географічних відкриттів, до кінця XV - початку XVI ст. Зростання торгівлі, колонізація Північної та Південної Америки іспанцями, співпраця Англії та Іспанії, відкриття Америки (1492 р.) та відкриття морського шляху до Індії(1498 р.) призвели до запозичення цілих груп іспанських лексем та термінів, а також слів із мов народів, які були піддані колонізації. Умовно, іспанські запозичення в англійській мові можна поділити на сфери життя суспільства, для яких вони були запозичені: сфера харчування(food), сфера військової справи і торгівлі(war & trade), сфера розваг (entertainment) і сфера найменування людей(people)[2].

Отже, почнемо з аналізу запозичень із сфери харчування "*food*". Вперше слово "*safeteria*" в американській англійській було згадано в 1839 р., прийшло з мексиканського іспанського "*safetería*", що походить від "*café*" - кава і "*tería*" – "місця, де щось робиться", переважно для позначення бізнесу. У 1763 р. вперше було використано слово "*avocado*", від іспанського "*avocado*", що в перекладі з раннього іспанського "адвокат".

Наступна сфера - сфера військової справи та торгівлі(war & trade). У 1530 р. увійшло у вжиток слово "*armada*", з іспанського "*armada*" - "збройна сила". У 1650 р. вперше використано в англійській мові слово "*cargo*", від іспанського іменника "*cargo*" – "вантаж", яке, у свою чергу, пішло від дієслова "*cargar*" - "завантажувати, обкладати податками". У 1590 р. з'являється слово "*embargo*", від іспанського іменника "*embargo*" - "вилучення, арест", яке походить від дієслова "*embargar*" - "стримувати, перешкоджати". У 1650 р. вперше зафіксовано використання слова "*escapade*", від іспанського іменника "*escapada*" - "витівка, втеча", утвореного від дієслова "*escapar*" - "уникнути".

Слова міцно увійшли до повсякденного вживання в американській лінгвокультурі. Наступна сфера - сфера розваг(entertainment)[3].

У 1580 р. увійшло у вжиток слово “tobacco”, від іспанського “tabaco”, що означає “згорток з листям тютюну” або “вид трубки для куріння тютюну”. Але іспанське “tabaco” служило також словом на позначення медичних трав 15 століття. Вперше використано слово “castanet” було в 1640 р., від іспанського іменника “castañeta”, зменшувальної форми “castaña” - “каштан”. У 1610 р. вперше використано в англійській мові слово “toreador”, від іспанського іменника “toreador”, яке, у свою чергу, походить від дієслова “torear” - “брати участь у бою биків”, від “toro” - “бик”. Вперше слово “cigar” було згадано в 1730 р., від іспанського “cigarro”, яке могло бути результатом впливу слова “cigarra” - “коник, цикада” (основано на схожості форми)[1].

У 1808 р. вперше зафіксовано використання слова “lasso”, від іспанського “lazo”- “пастка, зашморг”. У 1808 р. з'являється слово “mustang”, від мексиканського іспанського “mestengo” - “бездомна тварина”, від іспанського “mestengo” “дикий, безпритульний, безхазяйний”, дослівно “belonging to the mixed” - “що належить до змішаних”, пов'язане зі скотарями , які розділяли бездомних і не таврованих тварин, які змішувалися зі стадом. У 1919 р. вперше в американській лінгвокультурі, в газетній статті, було використано слово “rumba”, від кубинського іспанського “rumba”- “веселість, гулянка”, що походить від іспанського “rumbo” - “веселість, вечірка”, раніше - “хвастовство” , пишність, керівництво», що походить від “rombo” - “ромб”, по відношенню до компаса, який позначений ромбом[2].

Однією з найбагатших є сфера найменування людей(people). Приблизно в 17 столітті англійською мовою американських поселенців входить у використання слово “infanta” для позначення титулу принців та принцес королівських будинків Іспанії та Португалії, крім спадкоємців престолу. Походить від іспанського та португальського “infanta” і “infante” - “юнак, принц королівської крові”. У 1590 р. вперше зафіксовано використання слова “comrade”, від іспанського “camarada”- дослівно “товариш по спальні”. В

іспанській мові це збірне поняття іменник для позначення чиїхось компаній або компаньйонів. У 1590 р. вперше було використано слово “mulatto”, від іспанського та португальського “mulato” - “змішаної крові”, буквально “молодий мул”. У 1928 р. вперше використано в англійській мові слово “macho”, від іспанського “macho” - “самець, самець тварини”, можливе використання як прикметник для позначення “мужній, чоловічий”.

Таким чином, геополітичні, торговельні, культурні відносини країн значно збагачують мови та модифікують картини світу носіїв мов[3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Усманаєв, Х. М. Слова англійського мови, заимствованные из испанского / Х. М. Усманаєв. — Текст : непосредственный // Молодой ученый.-2018.-№27(213).С.186-189. <https://moluch.ru/archive/213/51949/>;

2. Новікова Ю. О. До проблеми лексико-семантичної адаптації іспанських запозичень в американському варіанті англійської мови. Нова філологія : зб. наук. пр. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. № 51. С. 48-52;

3. Шовкопляс Ю.О. Лінгвальні особливості засвоєння іспанських запозичень англійською мовою США. Science and Education a New Dimension. Philology. VII (56). Issue 190. 2019. Feb. P. 48–52.